

ד. משרות פנויות והיצע וביקוש בשוק העבודה (על פי סקר משרות פנויות וסקרי כוח אדם)	33
משרות פנויות:	33
היצע וביקוש בשוק העבודה:	34

ד. **משרות פנויות והיצע וביקוש בשוק העבודה (על פי סקר משרות פנויות¹ וסקרי כוח אדם)**

1. **משרות פנויות:**

משרה פנויה: משרה שאינה מאוישת לרבות משרה חדשה שנוצרה, או משרה מאוישת העתידה להתפנות בקרוב בשל פרישה, התפטרות או קידום של העובד המועסק בה, המיועדת לאנשים מחוץ לארגון, ובגינה החל המעסיק לחפש עובד באופן פעיל (בעזרת מודעות "דרושים", חברות כוח אדם או גיוס עובדים באופן ישיר).

כולל:

- משרה מלאה או חלקית;
- משרה ארעית שהמאייש אותה נועד להחליף עובד שנעדר באופן זמני (עקב חופשת לידה, מחלה ממושכת וכדומה);
- משרה לעובדים באמצעות חברת כוח אדם.

אינו כולל:

- משרה שנותרה פנויה עקב היעדרות זמנית של עובד, עד שובו;
  - משרה פנויה המיועדת לאנשים מתוך הארגון בלבד;
  - משרה ללא תשלום, רווח או תמורה אחרת (התנדבות);
  - משרה פנויה עבור קבלני משנה או יועצים;
  - משרה פנויה מחוץ למדינה.
- מקבלי שכר באמצעות חברת כוח אדם** ידווחו במקום העבודה שבו הם עובדים ולא בחברות כוח האדם.

עובדי סגל של חברת כוח אדם ידווחו על ידי חברת כוח האדם (מקום עבודתם בפועל).

עובדי קבלן משנה ידווחו על ידי קבלן המשנה ולא על ידי מקום העבודה בפועל.

משרה קבועה: משרה שאינה עונתית או זמנית ושלא צפוי שתבוטל בששת החודשים הקרובים.

משרה מלאה: כפי שמוגדרת בעסק או בארגון.

שיעור משרות פנויות: היחס בין מספר המשרות הפנויות במשק לבין נפח התעסוקה הכולל במשק. כלומר מספר המשרות הפנויות מחולק בסכום של מספר משרות השכיר המאוישות והמשרות הפנויות.

אוכלוסיית הסקר: אוכלוסיית הסקר כוללת מדגם של עסקים המייצגים את מרבית ענפי המשק, בסדרי גודל משתנים – החל בעסקים קטנים (שבהם חמש משרות שכיר ויותר) וכלה בחברות המובילות במשק.

החלוקה לענפים היא בהתאם ל**סיווג האחיד של ענפי הכלכלה 2011**. הענף הכלכלי הוא הענף שאליו העסק משתייך. אם העסק עוסק בכמה פעילויות כלכליות, הענף נקבע לפי הפעילות העיקרית כפי שהגדיר המעסיק.

¹ להסבר על שיטות הסקר ראו: הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה (2018). *שנתון סטטיסטי לישראל: נתונים שנתיים 2018*. מבוא לפרק 12.

באוכלוסיית הסקר לא נכללים:

- עסקים קטנים שיש בהם באופן קבוע פחות מחמש משרות שכיר;
  - ענף חקלאות, ייעור ודיג (סדר A);
  - ענף מינהל מקומי, ציבורי וביטחון וביטוח לאומי (סדר O);
  - גופים ממשלתיים שאינם שייכים לסדר O;
  - המגזר הממשלתי (חברות כלכליות לפיתוח רשויות מקומיות וכדומה);
  - ענף עיבוד יהלומים (ענף ראשי 34);
  - ענף חינוך (סדר P): חינוך קדם-יסודי (גני ילדים) (ענף משנה 850), מוסדות חינוך יסודי ועל-יסודי (ענפי משנה 851 ו-852); הסקר כן כולל מוסדות חינוך על-תיכוניים וחינוך גבוה (מוסדות אקדמיים);
  - ענף משפחתונים ופעוטונים (תת-ענף 8891);
  - משקי בית כמעסיקים; משקי בית המייצרים מגוון טובין ושירותים לשימוש עצמי (סדר T);
  - ארגונים וגופים חוץ-מדינתיים (סדר U).
- נוסף על כך, לא נכללים בסקר עובדים מקצועיים בחקלאות, ייעור ודיג (סדר 6 בסיווג משלחי היד).

2. היצע וביקוש בשוק העבודה:

ביקוש עבודה (לפי סקר משרות פנויות): מספר המשרות הפנויות.

היצע עבודה (לפי סקר כוח אדם): בני 15 ומעלה שחיפשו עבודה ב-12 החודשים שקדמו לפקידתם בסקר. כולל מועסקים שחיפשו עבודה אחרת או עבודה עם מספר שעות רב יותר בארבעת השבועות האחרונים, בלתי מועסקים ואינם משתתפים בכוח העבודה שחיפשו עבודה ב-12 החודשים שקדמו לפקידתם בסקר.

היחס בין היצע לביקוש: היחס בין מבקשים לעבוד (אנשים שחיפשו עבודה) לבין מספר המשרות הפנויות.

חשוב לציין:

- בקרב אנשים שחיפשו עבודה ב-12 החודשים שקדמו לפקידתם בסקר (היצע עבודה), אלה שמשלח היד שבו ביקשו לעבוד ידוע, מהווים 81% מכלל ההיצע בשנת 2018.
- נתוני משרות פנויות מציגים אומדן חסר לביקוש לכוח עבודה עקב המשרות שאינן נכללות באוכלוסיית הסקר המפורטות בחלק הקודם "משרות פנויות".
- אומדני היצע עבודה מתייחסים לכלל המשק בשעה שהביקוש לעבודה נאמד עבור המגזר העסקי, בהסתייגות הכיסוי הקודמת.
- הנתונים המיוצגים אינם מנוכי עונתיות ואינם מנוכי השפעה של ימי חגים וימי פעילות במשק.
- הנתונים השנתיים מוצגים עבור משלחי יד שבהם היו 5,000 מועסקים ויותר (בשנה האחרונה) על פי אומדני סקר כוח אדם. במשלחי יד אלה המשרות הפנויות הן לפחות 5% מסך כל המשרות הפנויות ברמת "סדר" (ספרה אחת לפי סיווג משלחי היד) בשנה האחרונה המוצגת בלוח על פי סקר משרות פנויות.
- במשלחי יד שאינם נפוצים (פחות מ-500 משרות פנויות) תיתכן תנודתיות על פני זמן שתשפיע על היחס שבין היצע לביקוש.
- הנתונים המתפרסמים בלוחות 5.8–5.10 בפרסום זה מכסים מעל 95% מכלל המשרות הפנויות ברוב הסדרים.

התאמת הגדרות בין סקר כוח אדם לסקר משרות פנויות

כדי לבצע את ההשוואה ההולמת בין שני הסקרים הותאמה הגדרת המועסקים והיצע העבודה לאוכלוסיית סקר משרות פנויות עד כמה שניתן (להלן בלוחות "הגדרה מותאמת"). להלן הסעיפים שבהם לא היה ניתן להתאים את האוכלוסייה של סקר כוח אדם:

- בנתוני המועסקים והיצע העבודה נכללים גם כאלה שעובדים/עבדו בעסקים שבהם פחות מחמש משרות שכיר למרות שבצד הביקוש לא נכללו עסקים אלו.
- ענף ראשי 72 – מחקר מדעי ופיתוח, נכלל במלואו בצד ההיצע למרות שבצד הביקוש לא נכללו מכוני מחקר ופיתוח המסווגים במגזר הציבורי.
- ענף ראשי 78 – שירותי תעסוקה, נכלל במלואו בצד ההיצע למרות שבצד הביקוש לא נכללו שירותי גיוס ואספקת שירותי כוח אדם המסווגים במגזר הציבורי.
- לא נעשתה הגבלה של גיל המועסקים בעיבוד הנתונים לא בסקר משרות פנויות ולא בסקר כוח אדם.